

YLÖJÄRVI

Ylöjärven kaupungin hyvinvointiraportti

Hyvinvointiraportti vuodelta 2024

Ylöjärven kaupunki

Liite nro 3 / hyvinvointiltk 11.3.2025 §35

Sisältö

- I. Ylöjärven kaupunki hyvinvoinnin edistäjänä
  - I. [Hyvinvoinnin käsite](#)
  - II. [Ylöjärven kaupunki hyvinvoinnin edistäjänä](#)
  - III. [Hyvinvoinnin edistämisen rakenteet](#)
  - IV. [Keskeiset toimenpiteet HYTE-koordinaatiossa vuonna 2024](#)
  - V. [Hyvinvointitavoitteet- ja toteutus](#)
- II. Ylöjärveläisten hyvinvointi ja hyvinvointityö vuonna 2024
  - I. [Ylöjärveläisten hyvinvointi vuonna 2024](#)
  - II. [HYTE-kerroin, Ylöjärvi](#)
  - III. [TEA-viisari, Ylöjärvi](#)
  - IV. [Ajankohtaista hyvinvointityössä](#)
- III. [Yhteenveto](#)

*Huom! Laaja hyvinvointikertomus
vuodet 2021-2024.*

Hyvinvoinnin käsite

Hyvinvoivaa arkea Ylöjärvellä

Kuva. Hyvinvoivaa arkea Ylöjärvellä (2024).

- Moninainen käsite ja liittyy vahvasti kokemuksellisuus.
- Hyvinvoinnin edistämisen käsite on myös muuttunut ajan myötä ja saanut uusia ulottuvuuksia.
- Arjen hyvinvointi muodostuu monipuolisista liikunta- ja ulkoilumahdollisuuksista, tapahtumista, peruspalveluista ja luonnon läheisyydestä (asukaskysely 2024).

Ylöjärven kaupunki hyvinvoinnin edistäjänä

- Hyvinvoinnin ja osallisuuden edistäminen on kaupungin lakisääteinen perustehtävä, jota toteutetaan yhdessä asukkaiden ja kumppaneidemme kanssa.
- Perusteet tulevat lainsäädännöstä (mm. Kuntalaki (2015/410, Laki sosiaali- ja terveystalvelujen järjestämisestä 612/2021).
- Hyvinvoinnin ja osallisuuden edistämistyötä ohjaavat sekä kaupunkistrategia että laaja hyvinvointikertomus ja -suunnitelma vuosille 2021-2024, ja liitännäiset hyvinvointisuunnitelmat.
- Lisäksi paikallista hyvinvointityötä tukevat kansalliset ohjelmat ja strategiat, sekä alueelliset hyvinvointisuunnitelmat.

Asukkaiden hyvinvointia ja terveyttä tukevaa sekä edistävää toimintaa, jota tehdään laaja-alaisessa yhteistyössä eri toimialoilla.

Hyvinvoinnin edistämisen rakenteet

- Ylöjärven kaupungin hyvinvoinnin edistämisen yhteistyön rakenne (seuraavan sivun kuva) ohjaa yhteistä toimintaa.
- HYTE-työryhmä toimii kaupungin yhteisenä foorumina, koordinoi poikkihallinnollista yhteistyötä ja tukee hyvinvointisuunnitelmien valmistelua ja toteutusta.
- Lisäksi on neljä poikkihallinnollista yhteistyöryhmää, joiden tehtävänä on edistää hyvinvoinnin ja osallisuuden toimenpiteitä.
- Hyvinvoinnin edistäminen ilmenee useissa Ylöjärven kaupungin toiminnoissa, ja kaikilta toimialoilta löytyy siihen liittyviä tehtäviä.
- Arjen hyvinvointityötä tukee Ylöjärven hyvinvointipalvelut.
- Vuoden 2024 aikana hyvinvointityön rakenteisiin liitettiin Lapsiystävällinen kunta -mallin toiminnan koordinaatio, sillä Ylöjärven kaupunki pääsi mukaan kandidaatiksi
- Ohjaava asiakirja hyvinvointikertomus ja sen suunnitelmaosa 2021-2024.

Hyvinvoinnin ja osallisuuden edistämisen yhteistyörakenne

Hyvinvoinnin ja osallisuuden edistämisen koordinaatioryhmä
Koordinoi ja tukee yhteistyöryhmien toimintaa. Laaja-alainen edustus kaupungin eri palvelu- ja tehtävä-alueilta.

Hyvinvointisuunnitelma ja hyvinvointikertomus, HYTE-indikaattorit

Kaupungin johtoryhmä

Vastaa hyvinvointityöstä ja sen koordinoinnista kaupunkistrategian mukaisesti koko kaupungin ja sidosryhmien tasolla.

Kaupunkistrategia

Edistämme yhdessä ja jokainen omassa tehtävässämme kuntalaisten hyvinvointia.

Hyvinvointitieto
& toimialarajat ylittävä yhteistyö

Vaikuttaminen: asukkaat, luottamushenkilöt

- Valtuusto
- Hyvinvointilautakunta
- Muut lautakunnat
- Neuvostot
- Järjestöfoorumit
- Parlamentit
- Palautteet, kyselyt

Yhteistyöryhmät

Vuosisuunnitelmien laatiminen sekä niiden käytäntöön saattaminen. Huomioi ilmiöt, jotka voivat vaikuttaa asukkaiden hyvinvointiin.

Vuosisuunnitelmat, ilmiölähtöinen kehittäminen

Elämänlaadun tukeminen

Edistävä ja ehkäisevä hyvinvointinäkökulma sisältäen hyvinvoinnin eri ulottuvuudet (fyysinen, psyykinen, sosiaalinen ja kognitiivinen).

Elinvoimaiset kaupunkilaiset

Paikallisesti hyvinvointiin vaikuttavien olosuhteiden (kotoutuminen, ikääntyminen, työllisyys- ja harrastustoiminta, järjestö- ja kansalaistoiminta, yhteisöllisyys) tukeminen.

Lapset, nuoret ja perheet

Lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointi. Perhekeskusverkosto-yhteistyö, Lapsiystävällinen kunta -mallin koordinaatio, Nuorisolain (1285/2016) 9 § lakisääteiset tehtävät.

Turvallinen ja viihtyisä elinympäristö

Laaja-alainen turvallisuusnäkökulma. Edistää turvallisen, viihtyisän, saavutettavan ja monimuotoisen arkiympäristön toteutumista.

Keskeiset toimenpiteet HYTE-koordinaatiossa vuonna 2024

- Valmisteltiin hyvinvointikertomus vuosilta 2021-2024 ja hyvinvointisuunnitelmaa vuosille 2025-2028.
- Järjestettiin Hyvinvointia arkeen –työpajasarja suunnitelmatyön tueksi.
- Kehitettiin hyvinvointitiedon raportointia (PowerBi).
- Rakennettiin yhteinen hyvinvointikäsitys suunnitelmatyön tueksi.
- Jatkettiin yhdyspintarakenteiden luomista ja niiden mukaista toimintaa yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa.
- Vahvistettiin ajankohtaisen hyvinvointitiedon pohjalta vuositavoitteet HYTE-työryhmien toiminnalle.
- Poikkihallinnolliselle hyvinvoinnin ja osallisuuden edistämistyön toteuttamiselle on ollut vuodesta 2024 alkaen varattuna oma budjetti, jota yhteistyöryhmät voivat hakea hyvinvointitekojen toteuttamiseen ja ajankohtaisiin ilmiöihin vaikuttaen.

Hyvinvointitavoitteet- ja toteutus

Arjen turvallisuuden vahvistaminen ja turvattomuus-, ilkivalta- ja väkivaltariskien vähentäminen

Kokonaisvaltaisen hyvinvointikäsitteen muodostuminen

Lasten ja nuorten elämänhallinnan tukeminen

Edistetään kuntalaisten hyvinvointia ja terveyttä

Kaupunkilaisten osallisuuden mahdollistaminen päätöksenteossa ja omassa arkiympäristössä

Yhteistyön ja vuorovaikutuksen mahdollistavien rakenteiden kehittäminen

- Vuodelle 2024 asetettiin hyvinvointitavoitteet HYTE-työryhmässä.
- Muuttuneen toimintaympäristön sekä yhteistyörakenteen myötä vuositavoitteet olivat samankaltaiset vuosien 2023-2024 ajan.
- Hyvinvointitavoitteet ja niiden toteutuminen vuonna 2024 on kuvattuna seuraavan sivun taulukossa
- Keskeisenä koko Ylöjärven kaupungin hyvinvointityötä ohjaavana tavoitteena on edelleen ollut hyvinvointityön rakenteiden ja toiminnan vakiinnuttaminen.
- Lisäksi laajan hyvinvointikertomuksen ja –suunnitelman päivitystyö ja suunnitelmatyökokonaisuuden selkeyttämisen.
- Tavoitteet toteutuivat pääosin hyvin.

Tavoitteet 2024

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuutaho	Toteutuminen	Toimenpiteiden toteutuminen
Edistetään kuntalaisten hyvinvointia ja terveyttä	<p>Kuntalaisten ja yhteisöjen tietoisuuden lisääminen hyvinvointia tukevien valintojen tekemiseksi</p> <p>Jatketaan monialaista etäryhmätoiminnan toteutusta ja pilotoidaan myös kaupungin sisäisiä ryhmiä</p> <p>Tarkastellaan monialaisesti ajankohtaisia ilmiöitä ja yhteisiä toimenpiteitä</p>	Elämänlaadun tukeminen yhteistyöryhmä		Tietoa saatavilla Hyvinvointia arkeen sivustolla ja somekanavissa. Etäryhmätoiminnan jatkoa selvitetty, mutta yhteistyöstä Pirhan kanssa ei saatu käynnistymään. Pilotoitu omia ryhmiä ja verkkomuotoista elintapaohjausta.
Kaupunkilaisten osallisuuden mahdollistaminen päätöksenteossa ja omassa arkiympäristössä	<p>Tarjotaan kaikenikäisille kuntalaisille vaikuttamisen mahdollisuuksia esimerkiksi lisäämällä tiedon saantia itseä koskevista asioista</p> <p>Mahdollistetaan kaikille osallistuminen vapaa-ajantoimintaan, kuten kulttuuri- ja liikuntaharrastuksiin mm. harrastamisen mallin avulla.</p>	Elinvoimaiset kaupunkilaiset työryhmä Tukena: muut yhteistyöryhmät, osastot		Toteutettu Harrastusseteli-pilotti pitkäaikaistyöttömille ja aikuissosiaalityön asiakkaille. Harrastamisen mallissa 1365 lasta mukana. Toteutettu osallistuva budjetointi: 211 ideaa, 661 annettua ääntä ja 6 toteutusta.
Yhteistyön ja vuorovaikutuksen mahdollistavien rakenteiden kehittäminen	<p>Tiivistetään yhteistyötä järjestöjen, vapaaehtoisten ja muiden toimijoiden kesken</p> <p>Tunnistetaan yhdyspinnat ja yhteistyötä tukevat käytänteet (Lisäys 15.8.23).</p> <p>Viestinnän tehostaminen</p> <p>Lisätään kolmannen sektorin toimijoiden osallistumista kaupungin yhteistyöryhmiin</p>	Hyte-työryhmä Tukena: muut yhteistyöryhmät		Järjestö- ja vapaaehtoistyön koordinaatio alkanut 1.8. ja sen myötä järjestöyhteistyön rakenteiden päivittäminen. Järjestöohjeen päivittäminen. Kumppanuusfoorumit toteutuneet. Järjestöjen toiminnan esittely syksy 2024.

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuutaho	Toteutuminen	Toimenpiteiden toteutuminen
Monikanavaisen ja saavutettavan palveluohjauksen vahvistaminen	<p>Jatkokehitetään sähköisiä palvelutarjottimia ja tehostetaan niiden markkinointia</p> <p>Tiivistetään yhteistyötä alueellisten tarjottimien sekä PTV:n kanssa</p> <p>Laaditaan tarpeen mukaisia palvelukarttoja, kuten lapsiperhepalveluista</p> <p>Kehitetään nykyisten asiointikanavien (puhelin, sähköiset palvelutarjottimet, aulapalvelut) tavoitettavuutta ja keskistetään soveltuvin osin</p>	<p>Hyte-yhteistyöryhmät</p> <p>Tukena: osastot</p>		<p>Palvelutarjottimien määrä kasvanut PTV täytetty. Laadittu ikääntyneiden palvelujen palvelukartta. Asiointikanaviin kehitetty yhteydenottolomake Jelppi.</p>
Arjen turvallisuuden vahvistaminen ja turvattomuus-, ilkivalta- ja väkivaltariskien vähentäminen	<p>Tunnistetaan keskeiset toimijat, roolit ja vastuut, ja toteutetaan ennaltaehkäiseviä ratkaisuja monitoimijaisesti</p> <p>Tunnistetaan turvattomuuden riskitekijät ja huomioidaan turvallisuutta vahvistavat tekijät suunnittelu- ja päätöksentekoprosesseissa.</p> <p>Tarkastellaan monialaisesti ajankohtaisia ilmiöitä ja yhteisiä toimenpiteitä.</p> <p>Tiedon jakaminen ja vuorovaikutuksen lisääminen</p>	<p>Turvallinen ja viihtyisä elinympäristö</p> <p>Tukena: Turvallisuustyöryhmä ja Kestävä ja turvallinen liikenne –työryhmä</p>		<p>Laajennettu turvallinen ja viihtyisä elinympäristötyöryhmää tunnistettujen toimijoiden mukaisesti. Tarkasteltu ilmiöitä työpajoissa sekä työryhmissä. Turvallisuuskysely 2024. Järjestetty liikenneturvallisuuskampajat (skuutit ja heijastimet)</p>
Kokonaisvaltaisen hyvinvointikäsityksen muodostuminen	<p>Huomioidaan hyvinvoinnin eri osa-alueet osana kokonaisvaltaista hyvinvointityötä</p> <p>Asukkaiden kannustus viestinnällä ja kampanjoilla</p> <p>Henkilöstön keskinäisen vuoropuhelun mahdollisuutta lisätään kokoamalla tarpeen mukaisia monialaisia yhteistyöryhmiä ja osaamista tuetaan mm. työn tueksi intralla.</p>	Hyte-työryhmä		<p>Laadittu yhteinen hyvinvointikäsitys. Kampanjoita toteutettu hyvinvointia arkeen sivustolla. Laajennettu elämänlaadun tukeminen työryhmää tunnistettujen toimijoiden mukaisesti. Intrassa osio työn tueksi.</p>
Lasten ja nuorten elämähallinnan tukeminen	<p>Uuden lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman laadinta osana hyvinvointikertomustyötä ja toimenpiteiden toteutus</p> <p>Alueellisen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman toteutus kuntien toimenpiteiden osalta</p> <p>Jatketaan harrastamisen tukemista osallistumalla Suomen harrastamisen malli hankkeeseen sekä liikkuva ohjelman kokonaisuuksiin.</p> <p>Haetaan lapsi ystävällinen kunta (LYK)- malliin</p> <p>Tarkastellaan monialaisesti ajankohtaisia ilmiöitä ja yhteisiä toimenpiteitä</p> <p>Toimenpiteissä huomioidaan kaiken ikäiset lapset ja nuoret</p>	<p>Lasten, nuorten ja perheiden työryhmä</p> <p>Tukena: hyte- työryhmä sivistysosasto</p>		<p>Tultu valituksi LYK- malliin. Lasten ja nuorten suunnitelmaa valmisteltu osana LYK-nykytilan kartoitusta ja toimintasuunnitelmaa. Tarkasteltu ilmiöitä työpajoissa sekä työryhmissä. Harrastamisen mallin hanke jatkunut. Alueellinen yhteistyö rakentunut perhekeskusverkoston mukaisesti.</p>

Monialaisesti toteutettuja hyvinvointitekoja

- harrastussetelin pilotointi,
  - julkisen pyörähuoltoasteen hankinta,
  - verkkomuotoisen elintapaohjauksen kehittäminen ja toteutus,
  - heijastinpuu -kampanja,
  - vanhemmuuden tuki - luento,
  - henkilökunnan osaamisen vahvistaminen koulutuksellisella tilaisuudella.
-
- Lisätietoja HYTE-toimintarahasta [Tiedosta käytäntöön - hyvinvointitiedolla johtaminen ja hyvinvointiteot | Tärkeissä Töissä](#)

Ylöjärveläisten hyvinvointi vuonna 2024

- Vuonna 2024 kansallisesti saatavaa tiedonkeruuta rikastutettiin asukkaiden arjen kertomuksilla (N=60).
- Ylöjärven asukkaiden hyvinvointi rakentui monipuolisista liikunta- ja ulkoilumahdollisuuksista, eri tapahtumista, peruspalveluista sekä luonnon läheisyydestä. Kaupunkilaiset arvostavat erityisesti kulttuuritapahtumia ja liikuntapaikkoja, kuten kiipeily- ja frisbeegolfkenttiä, sekä hyvin hoidettuja ulkojäitä ja hiihtolatuja.
- Hyvinvointialueelle siirtyneet terveystalvelut herättävät keskustelua: osa asukkaista kokee ne toimivina, kun taas toiset toivovat parempia mahdollisuuksia lääkäriaikojen saamiseen ja palveluiden sijainnin parantamista. Yleisesti lähellä sijaitsevat ja helposti saavutettavissa olevat palvelut, kuten kaupasta ja päiväkodeista, ovat tärkeitä arjen sujuvuuden kannalta.
- Asukkaiden arjen kertomuksissa tuotiin esiin myös hyvinvointia heikentäviä tekijöitä, kuten vilkas liikenne, huonokuntoiset tiet, nuorten häiriökäyttäytyminen sekä palveluiden saavutettavuus, laatu ja alueellinen epätasa-arvo.
- Yksityiskohtaisempi kuvaus ylöjärveläisten hyvinvointitilanteesta löytyy PowerBi-raportista, joka julkaistaan osana laajaa hyvinvointikertomusta.

Hyte-kerroin, Ylöjärvi

- Ylöjärven kaupungin HYTE-kerroin vuonna 2024 oli 69, mikä on hieman laskenut edellisvuodesta.
- Vuonna 2024 Ylöjärven kaupungin prosessi-indikaattoreiden keskiarvo oli 81, mikä on hieman laskenut edellisvuodesta
- Vuonna 2024 Ylöjärven kaupungin tulosindikaattoreiden keskiarvo oli 57 ja se on hieman noussut edellisvuosista vaikkakin vuoteen 2023 muutos on -1.

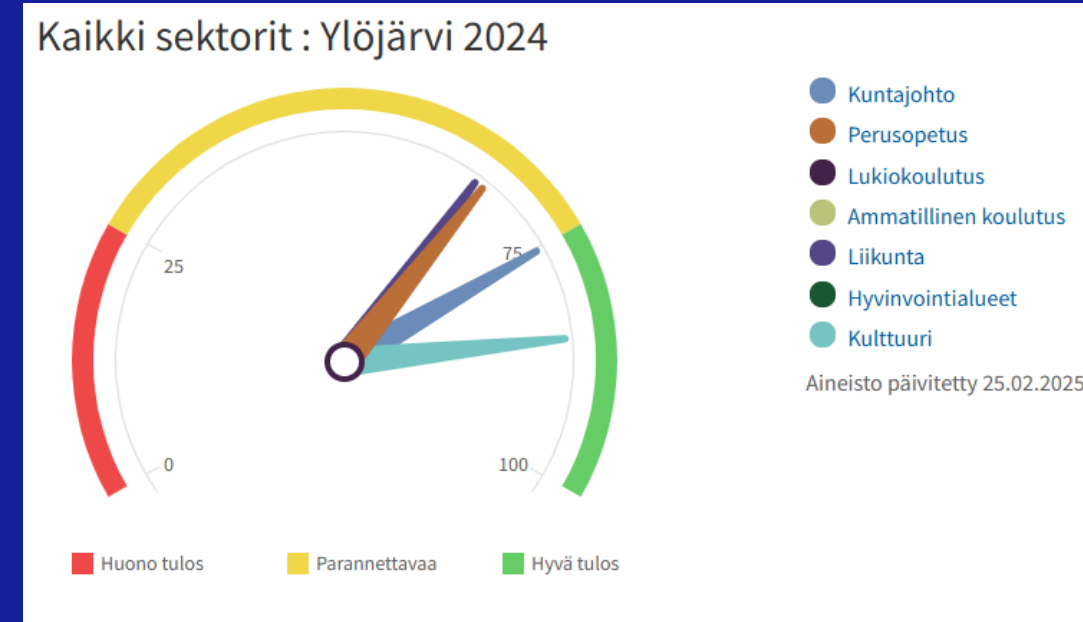
Ylöjärven kaupunki Indikaattori	2023	2024
HYTE-kerroin euroa / asukasinfo ind. 5341	20,5	20,6
HYTE-kerroin, 0 - 100info ind. 5340	72	69
HYTE-kerroin, 1 000 euroainfo ind. 5355	684,2	718,5
Prosessi- indikaattoreiden keskiarvo (HYTE- kerroin)info ind. 5339	86	81
Tulosindikaattoreiden keskiarvo (HYTE- kerroin)info ind. 5338	58	57

Lähde [Tulostaulukko - Sotkanet.fi, Tilasto- ja indikaattoripankki](#) (3.3.2024)

TEA-viisari, Ylöjärvi

- TEA-viisarin pistemäärä Ylöjärvellä oli vuonna 2024 71 (vuonna 2023, 76).
- Vuonna 2024 TEA-viisarin tiedonkeruu keskittyi vain liikuntaan. Liikunnan pistemäärä Ylöjärvellä vuonna 2024 oli 65 (vuonna 2022, 89).
- Liikunnan TEA-viisareiden tuloksissa tapahtui laskua valtakunnallisesti vuoden 2024 tiedonkeruussa. Muutosta saattaa osittain selittää tietosisältöjen poistaminen tai muokkaaminen.
- Ylöjärven tuloksissa on havaittu laskua sitoutumisen, johtamisen ja osallisuuden alueilla. Kuitenkin liikunnan ydintoiminnoissa Ylöjärven tulos on pysynyt samalla tasolla kuin aiemmin, ja voimavaroissa pisteet ovat nousseet.

Lähde: [TEAviisari](#) - Terveystietojärjestelmä (3.3.25).

Ajankohtaista hyvinvointityössä

Hyvinvointiraportoinnin uudistaminen

Hyvinvointikertomus käsittelyyn

- hyvinvointitietoon perustuva kuvaus ylöjärveläisten hyvinvoinnista ja siinä tapahtuneista muutoksista sekä hyvinvointityön toimenpiteistä

Hyvinvointisuunnitelman rakentaminen

- strategiasta johdettu asiakirja ja poikkihallinnollinen työväline, joka perustuu hyvinvointikertomuksessa esitettyihin tietoihin. Sisältää hyvinvointityön painopistealueet, tavoitteet, keinot ja mittarit, joilla seurataan hyvinvoinnin tilaa ja hyvinvointityön vaikutuksia.

Hyvinvointityön vakiinnuttaminen ja kumppanuuksien vahvistuminen

Uusi rooli ja uusi tehtäväalue.

Valtuustokausi vaihtuu.

Vuodelle 2025 työryhmien tavoitteet asetettu.

Yhteenveto

- Suomessa väestönmuutokset ja kasvaneet hyvinvointierot vaativat erityistä huomiota päätöksenteossa. Pitkällä aikavälillä väestön yleinen hyvinvointi on kohentunut, mutta hyvinvointierot ovat kasvaneet.
- Ylöjärvellä tilanne noudattelee valtakunnallista suuntaa ja ilmiötyöpajoissa (2024) kasvavat hyvinvointierot ovat aiheuttaneet huolta erityisesti lasten, nuorten ja lapsiperheiden kohdalla.
- Ylöjärven kaupungin hyvinvoinnin ja osallisuuden edistämisen yhteistyössä on keskitytty rakenteiden ja toimintatapojen vakiinnuttamiseen. Vakiinnuttaminen jatkui myös vuonna 2024, jonka aikana uudistettiin hyvinvointikertomus- ja suunnitelmakokonaisuus ja vahvistettiin entisestään hyvinvointiraportoinnin roolia osana päätöksentekoa ja talousarvioprosessia.

YLÖJÄRVI

Hyvinvointipäällikkö

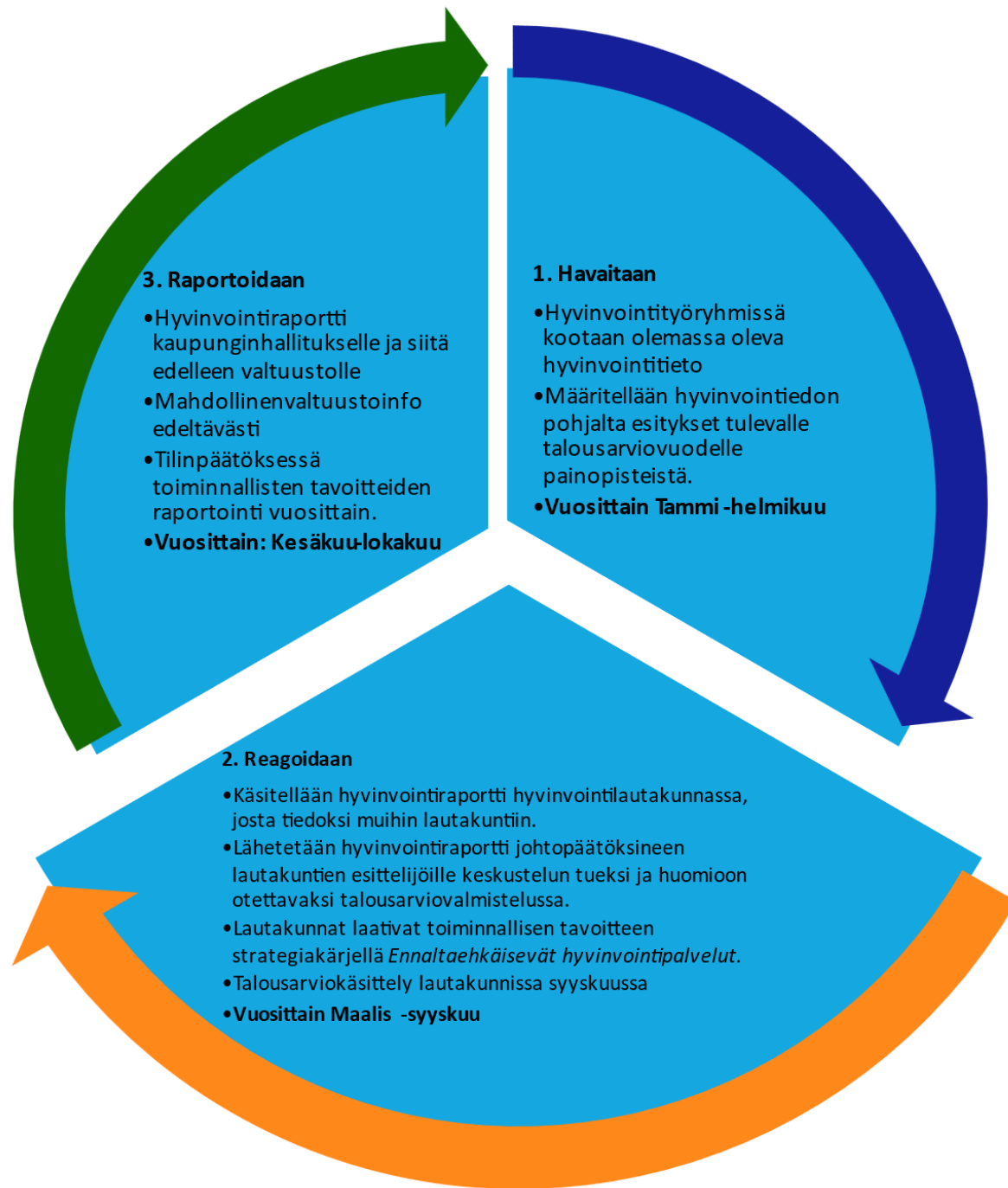
Suvi Saarinen

p. 044 4811471

etunimi.sukunimi@ylojarvi.fi

www.ylojarvi.fi

Liite, Hyvinvointiraportointi
talousarvioprosessissa, Ylöjärven kaupunki